

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1954

N:o 21—29.

- Innehåll:** N:o 21. Landskapslag angående användningen av landskapet Ålands flagga.
N:o 22. Landskapslag om skogsförbättring i landskapet Åland.
N:o 23. Landskapslag om bostadsproduktion i landskapet Åland.
N:o 24. Landskapslag angående ändring av landskapslagen om kommunallag för landskommunerna i landskapet Åland, utfärdad den 21 augusti 1930.
N:o 25. Landskapslag angående ändring av landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamn, utfärdad den 14 juli 1948.
N:o 26. Landskapslag angående ändring av Ålands landstings beslut om antagande av Landstingsordning för landskapet Åland, utfärdad den 14 mars 1951.
N:o 27. Landskapslag om ändring av landskapslagen angående landskapsförvaltningen i landskapet Åland, utfärdad den 16 april 1952.
N:o 28. Landskapslag angående förpliktelse att i landskapet Åland utrota vanlig berberis (*Berberis vulgaris*).
N:o 29. Landskapslag om skattelättnader för främjande av sjöfarten i landskapet Åland.

N:o 21.

Landskapslag

angående användningen av landskapet Ålands flagga.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 21 juni 1954.

Utfärdad i Mariehamn den 30 juni 1954.

LANDSKAPSLAG

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Landskapet Ålands flagga må hissas på för allmänheten synlig plats samt begagnas i procession och vid högtidligt tillfälle inomhus, med de undantag, om vilka stadgas i § 2.

2 §.

Om användningen av riksfågeln på statens och landskapets offentliga byggnader och vid offentliga tillfällen samt såsom

Mariehamn den 17 april 1954.

På landstingets vägnar:

HUGO JOHANSSON
talman.

Herman Mattsson
vicetalman.

sjöfarts- och handelsflagga är gällande, vad därom i rikslagstiftningen stadgas.

3 §.

Flaggning begynner under tiden mellan 15 mars och den 1 oktober klockan 8 och under annan årstid klockan 9 samt avslutas vid solnedgången, dock senast klockan 21.

4 §.

Landskapsstyrelsen kan genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser rörande tillämpningen av denna landskapslag.

Carl Carlsson
vicetalman.

Landskapslag

om skogsförbättring i landskapet Åland.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 21 juni 1954.

Utfärdad i Mariehamn den 30 juni 1954.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Under fem års tid, räknat från och med år 1954, skall i landskapet Ålands utgiftsstat för skogsförbättringsarbeten på privata marker och för främjande av virkestransporten årligen upptagas anslag, vilka proportionsvis motsvara i rikets statsförslag för ändamålet reserverade belopp. Anslaget benämnes i denna landskapslag skogsförbättringsmedel.

2 §.

Skogsförbättringsmedel kunna användas för undersökning av skogsmarker, vilka äro i behov av skogsförbättring, samt till förbättrad virkestransport ävensom till uppgörande av planer för skogsförbättring och för anläggande och förbättrande av nödiga vägar för virkestransporten.

För dessa planers förverkligande kunna ur skogsförbättringsmedel lån mot låg ränta samt bidrag beviljas. Medlen kunna användas jämväl till kostnader för arbetsredskap, arbetsledning och övervakning samt för anskaffning av frön, planter och förnödenheter ävensom till kostnader för tryggheten av skogsförbättringsarbetenas resultat.

I 1 och 2 mom. nämnda medel kunna även användas till kostnader, försakade av försöksverksamhet för utvecklande av skogsförbättrings- och virkestransportmetoderna, samt för inrättande och underhåll av plantskolor och klängningsanstalter ävensom till främjande av skogsklubbsverksamheten.

3 §.

Förutsättning för utarbetande av i 2 § avsedd plan skall vara, att kostnaderna för det planerade företaget kunna anses motsvara nyttan därav. Planen skall utarbetas så, att företaget kan förverkligas på

ett i ekonomiskt avseende så fördelaktigt sätt som möjligt samt, såvitt detta låter sig göra, med sökandens egen arbetskraft.

Med skogsförbättringsmedel må icke planeras arbeten, vilka påbjudas i landskapslagen om enskilda skogar (14/29) eller vilka såsom anslutna till den ordinarie skogsvården skola anses ankomma på sökanden.

4 §.

Ansökan om utarbetande av plan skall riktas till Ålands landskapsstyrelse, vars forstavdelning åligger att draga försorg om planens uppgörande. Kostnaderna skola erläggas av skogsförbättringsmedel. Sökanden skall likväl erlægga kostnaderna för anlåtande av hjälpmanskap samt vid behov mot skälig ersättning tillhandahålla förrättningsmannen och dennes biträden bostad jämte uppehälle under tiden för fältarbetena, då planen uppgöres.

Då ansökan om planens utarbetande göres av kolonisationsmyndigheterna, skola kostnaderna erläggas med kolonisationsmedel, vilka för sagda ändamål skola ställas till forstavdelningens förfogande. I detta fall skall stadgandet i 1 mom. om bostad och uppehälle för förrättningsmannen och dennes biträden icke gälla.

Vid fattande av beslut angående den ordning, i vilken åtgärderna för de olika skogsförbättringsföretagen skola vidtagas, skall behövligheten av arbetstillfällen beaktas.

5 §.

Sedan ansökan om uppgörande av plan för skogsförbättringsarbete inkommit, äger landskapsstyrelsen tillse att till förrättningsman utses en med skogsförbättringsverksamhet förtrogen yrkesförstman. Vid fråga om dikning av skogsmarker skola stadgandena i lagen den 23 juli 1902 om vattenrätten lända till efterrättelse. Vid samfälliga dikningsföretag skall till hand-

lingarna rörande planen fogas bolagsavtal och vid gemensamma vägföretag vägavtal. Sådana avtal och de fristående skuldsedlar, som vid enskilda företag skola utfärdas vid lån, böra utskrivras enligt av landskapsstyrelsen fastställt formulär.

6 §.

Plan för skogsförbättring skall jämte kostnadsberäkning, kartor och övriga handlingar föredragas i avseende å godkännande för landskapsstyrelsen, som, i händelse planen uppgjorts på anhållan av kolonisationsmyndighet, äger före godkännandet inhämta kolonisationsinspektörens utlåtande.

7 §.

Ledningen och övervakningen av skogsförbättringsplans förverkligande åligger forstavdelningen.

Kostnaderna för genomförande av sådan plan, som uppgjorts på anhållan av kolonisationsmyndighet och blivit av landskapsstyrelsen godkänd, skola erläggas med kolonisationsmedel, vilka för ändamålet skola ställas till forstavdelningens förfogande, dock med undantag av kostnaderna för ledning och övervakning av arbetet, användning av arbetsredskap samt nödigt trädförö och plantor, vilka skola erläggas av skogsförbättringsmedel.

8 §.

Lån och bidrag ur skogsförbättringsmedlen kunna beviljas enskild person med åländsk hembygdsrätt. Kommun och församling i landskapet, bolag, andelslag och andra samfund samt stiftelser, vilka hava laglig hemort i landskapet och vilkas samtliga styrelsemedlemmar innehava åländsk hembygdsrätt, kunna komma i åtnjutande av i 2 § 1 mom. nämnda med skogsförbättringsmedel uppgjorda planer.

9 §.

Lån och bidrag för skogsförbättringsarbeten beviljas av landskapsstyrelsen på ansökan, som skall åtföljas av godkänd plan jämte kostnadsförslag, kartor och andra nödiga handlingar.

Vid beviljandet av lån och bidrag skola beaktas lägenhetens storlek, skogens läge med hänsyn till virkets avsättning samt skogens avkastning ävensom sökandens ekonomiska möjligheter att utan skogsför-

bättringsmedel utföra de i skogsförbättringsplänen förutsatta arbetena.

10 §.

För genomförande av i 2 § 1 mom. nämnda skogsförbättringsplan och för tryggnad av de verkställda förbättringsarbetenas resultat kan av anslagna medel beviljas bidrag för användning av specialarbetsredskap, dock icke maskiner, samt för erläggande av arbetslednings- och övervakningskostnader. Därutöver kan, för erläggande av arbetskostnader samt för anskaffning av trädförö, plantor och andra förnödenheter, särskilt eller samtidigt beviljas lån och bidrag.

I 1 mom. nämnt bidrag kan, om lån icke beviljas, uppgå till högst 60 procent och, om även lån beviljas, till högst 40 procent av de kostnader, som hänföra sig till i planen delaktig lägenhet. Till dessa kostnader räknas dock icke sådana, som höra till utarbetandet av planer och till ledning och övervakning av arbetet samt användning av arbetsredskap. I vissa fall, då behovet av företaget beror på av myndighet påbjudna avverkningar, förstörelse genom krig eller naturkatastrof eller andra därmed jämförbara omständigheter, kan bidraget, om lån icke beviljas, uppgå till högst 80 procent och, om även lån beviljas, till högst 60 procent av förenämnda kostnader.

11 §.

Kostnaderna för skogsförbättringsföretag med två eller flera delägare skola fördelas mellan dessa i enlighet med den nytta företaget beräknas medföra för lägenheten, om ej angående fördelningen annorlunda överenskommit.

12 §.

Vad i 10 och 11 §§ stadgas, skall i tillämpliga delar gälla beträffande planer för byggande och förbättrande av för virkesttransport erforderliga vägar.

13 §.

Såsom villkor för beviljande av lån och bidrag gäller att det område, där skogsförbättringsarbete utförts, skall skyddas för boskap, intill dess skogsväxten och plantbeståndet därstädes tryggats, samt att öppnade naturliga vattenleder eller grävda diken och till företaget anslutna

anläggningar hållas med avseende å torr-läggningseffekten i ett tillfredsställande skick. I fråga om väg åter få arbetena, som avse tillfredsställande underhåll av densamma, såsom nödig grusning istånd-sättande av trummor och broar samt öppnande av igengrodda diken icke försummas till men för virkestransporten.

För beviljande av lån och bidrag kunna även andra nödigbefunna villkor föreskrivas utöver i 1 mom. nämnda sådana.

14 §.

Låntagaren äger återbetala för skogsförbättringsarbete beviljat lån i 6 procents och för främjande av virkestransporten givet lån i 10 procents annuiter, varav 3 procent på det för tiden oguldna lånebeloppet räknas som ränta och återstoden som amortering av kapitalet.

15 §.

Beräkandet av ränta och amortering på lån, beviljat för skogsförbättringsföretag, vidtager från början av det femte året efter det arbetet slutförts och slutsyn hållits. På lån, som beviljats för främjande av virkestransporten, vidtager beräkandet av ränta och amortering från början av det tredje året efter det slutsyn hållits för ifrågavarande arbete. Ränta och amortering uppbäres under det år, som följer efter det, för vilket de beräknats.

Lån kan erläggas på en gång eller avkortas i större rater än vad annuiteten omfattar. Uppbörden av annuiter fortgår dock, trots sådan större avkortning, på följande förfalldagar, till dess lånet i sin helhet återbetalats.

16 §.

Sedan plan, som utarbetats med skogsförbättringsmedel, förverkligats och vid slutsyn godkänts, skall forstavdelningen lämna uppgift om låntagaren, lägenheten där arbetet utförts, arbetets beskaffenhet, lånebeloppet och tiden, då amorteringen av lånet vidtager, till kamreraravdelningen. Då deltagare i skogsförbättringsarbete äro flera, bör av meddelandet framgå, huru stort belopp av lånet fördelats på varje deltagares lägenhet.

Kamreraravdelningen äger draga försorg därom, att betalningarna för lånen indrivs i tid. Kamreraravdelningen äger även föra detaljerade räkenskaper för var-

je deltagare rörande lånen och inbetalningarna. Den, som önskar avkorta lån med större belopp än vad annuiteten utvisar, skall överstyra likviden till kamreraravdelningen.

17 §.

Uppfylls icke lånevillkoren, förfaller lånet eller, om deltagarna äro flera, den försumliges andel i det oguldna beloppet av lånet genast till betalning, därest landskapsstyrelsen så besluter. Om bidrag beviljats jämte lån eller utan sådant och villkoren för dess beviljande icke uppfyllas, skall bidraget återbetalas i enlighet med vad landskapsstyrelsen i varje särskilt fall förordnar.

18 §.

Forstavdelningen skall övervaka, att planerna förverkligas samt att de för lån och bidrag uppställda villkoren iakttagas. Föreligger skäl att misstänka, att regelbundet underhåll samt skötsel av i denna landskapslag avsett område eller väg försumrats, skall syn genom fackman verkställas och ägaren eller innehavaren av ifrågakomna lägenhet kallas att närvara vid synen genom till befordran av posten sju dagar tidigare överlämnat brev. I syneprotokollet skola de försummade åtgärderna utredas och kostnaderna för deras verkställande beräknas. Föreligger konstaterad försummelse, äger forstavdelningen till landskapsstyrelsen göra framställning om nödigbefunna åtgärder.

19 §.

Har uppgörandet av i 2 § 1 mom. nämnda plan avbrutits på grund av att sökanden icke önskar dess fortsättande eller har godkänd plan utan giltig orsak lämnats utförd inom fem år från planens godkännande eller har regelbundet underhåll och skötsel av i 18 § nämnda område eller väg uraktlåtits, innan tjugo år förflutit från arbetets slutförande, kan landskapsstyrelsen förordna, att ur skogsförbättringsmedel utbetalade kostnader skola ersättas landskapet enligt av landskapsstyrelsen fastställda grunder samt att utgivet bidrag omedelbart skall återbetalas ävensom oguldet lån vara omedelbart förfallet till betalning.

Ersättning för i 1 mom. åsyftade kostnader samt bidrag, som skall återbetalas, må uttagas ur den berörda fastigheten med

samma förmånsrätt, som är stadgad angående från fastighet utgående offentligt-rättsliga prestationer. Indrivning av ersättning, bidrag och lån samt ränta därå må verkställas i den ordning, som är föreskriven om utmätning av skatter.

Vad i 2 mom. stadgas om förmånsrätten vid indrivning av ersättning och bidrag föranleder icke någon ändring i deras rätt, vilka i stöd av ansökan, som anhängig-gjorts före denna landskapslags ikraftträdande, hava fastställt in-teckning eller före sagda tidpunkt uppkommen panträtt för ogulden köpeskilling i fastighet.

20 §.

På sätt, som i 6 § av rikets lag om skogs-förbättring (399/53) är stadgat, äger för-myndare för myndlings räkning utan till-stånd av förmyndarnämnd och domstol upptaga lån ur skogsförbättringsmedel samt pantsätta myndling tillhörig fastig-het som säkerhet för lånet.

21 §.

Denna landskapslag skall icke tillämpas på landskapets marker. Dock kan i 2 § 2 mom. nämnda lån beviljas för landskapet tillhörig jord, som använts eller bestämts att användas för kolonisationsändamål. Så-

Mariehamn den 24 mars 1954.

På landstingets vägnar:

HUGO JOHANSSON
talman.

Herman Mattsson
vicetalman.

Carl Carlson
vicetalman.

dant lån skall beviljas mot in-teckning el-ler av landskapsstyrelsen godkänd annan säkerhet.

Skogsförbättringsmedel må i fråga om kommuns, församlings, bolags, andelslags och andra samfunds samt stiftelsers jord användas blott för i 2 § 1 mom. och 11 § omförmälda ändamål. Dessa begränsning-gälla likväl ej sådana familjebolag, vilkas huvudsakliga syfte är att bedriva lantushållning.

22 §.

Landskapsstyrelsen äger utfärda nödiga föreskrifter angående de handlingar, vilka skola åtfölja i 2 § 1 mom. nämnda planer, samt angående arbetenas tekniska utförande.

23 §.

I denna landskapslag avsedda beslut och andra expeditioner skola utgivas avgifts-fritt.

24 §.

I landskapsstyrelsens i stöd av denna landskapslag fattade beslut må ändring icke sökas.

25 §.

Erforderliga närmare anvisningar rörande tillämpningen av denna landskaps-lag utfärdas av landskapsstyrelsen.

N:o 23.

L a n d s k a p s l a g

om bostadsproduktionen i landskapet Åland.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 21 juni 1954.

Utfärdad i Mariehamn den 30 juni 1954.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 KAP.

Allmänna stadganden.

1 §.

För att främja en för bostadsbristens avhjälpande, socialt ändamålsenlig bostadsproduktion och för att förbättra bostadsförhållandena i Mariehamns stad samt i tätort på landsbygden skall i landskapets inkomst- och utgiftsstat under åren 1954—1959 upptagas reservationsanslag, som till proportionen och behovet av ökade bostäder motsvara för samma ändamål i riket beviljade anslag.

Med tätort på landsbygden avses område, som reglerats genom byggnadsplan eller underkastats utomplansbestämmelser eller byggnadsförbud.

2 §.

För i 1 § nämnd bostadsproduktion kunna beviljas i denna landskapslag avsedda bostadslån och bostadsgarantier samt familjebostadsbidrag för nedbringande av mindre bemedlade flerbarnsfamiljers bostadskostnader.

3 §.

I 2 § nämnda landskapsgarantier kunna beviljas till belopp, som i proportion och med hänsyn till behovet motsvara de belopp, som under åren 1954—1959 i riket anslagits för sagda ändamål.

4 §.

Bostadslån och -garantier samt familjebostadsbidrag kunna under i denna landskapslag nämnda förutsättningar och villkor beviljas enskild person med åländsk hembygdsrätt, kommun och församling i landskapet, sammanslutning av byggare, vilka samtliga innehava åländsk hembygdsrätt, bostadsaktiebolag, vars samtliga aktionärer äro i besittning av åländsk hembygdsrätt, bolag och andelslag samt förening, vilka hava hemort i landskapet och vilkas styrelser bestå av personer, vilka samtliga innehava åländsk hembygdsrätt.

Åt enskild person kan bostadslån beviljas blott för uppförande och utvidgning av egnahemshus.

Vid beviljande av lån åt enskilda perso-

ner eller bostadsaktiebolag skall sådan sökande stå i främsta rummet, vars understödjande är särskilt av behovet påkallat.

5 §.

Ledningen av i denna landskapslag nämnd bostadsproduktion och annan verksamhet samt beviljandet av bostadslån, -garantier och familjebostadsbidrag tillkommer Ålands landskapsstyrelse, som sig till biträde äger tillsätta en kommission av sakkunniga. Kommissionen äger bereda alla frågor rörande bostadsproduktionen samt beviljandet av bostadslån, -garantier och familjebostadsbidrag. Arvode för medlemmarna i kommissionen fastställas av landskapsstyrelsen.

6 §.

Bostadslån kan beviljas för uppförande och utvidgning av egnahemshus, bostadsaktiebolagshus och hyreshus.

Storleken av bostadslån, som beviljas för uppförande av egnahemshus eller bostadsaktiebolagshus, utgör högst fyrtio procent av det godkända anskaffningsvärdet och får jämte före detsamma med bättre förmånsrätt intecknade lån uppgå till högst nittio procent av sagda värde.

Storleken av bostadslån, som beviljas för uppförande av hyreshus, utgör högst sextio procent av det godkända anskaffningsvärdet och får jämte före detsamma med bättre förmånsrätt intecknade lån uppgå till högst nittio procent av sagda värde.

Beträffande storleken av och företrädesrätt för bostadslån, som beviljas för utvidgning, skall vad ovan i 2 och 3 mom. är stadgat äga tillämpning.

7 §.

Bostadslån och -garantier beviljas för åstadkommande av bostäder, vilka med hänsyn till läge, planlösning, teknisk konstruktion och inredning äro socialt ändamålsenliga och för vilka bostadskostnaderna äro skäligen.

För åstadkommande av ett större antal bostäder skall golvytan för bostad i bostadsaktiebolags- och hyreshus, som uppförts med tillhjälp av bostadslån och -garantier beviljade för respektive år, uppgå till i medeltal femtio kvadratmeter och i egnahemshus till sjuttio kvadratmeter.

Golvytan för bostad i byggnad, som uppföres med tillhjälp av bostadslån eller lån, som erhållits med bostadsgaranti, får i bostadsaktiebolags- och hyreshus uppgå till högst åttiosju kvadratmeter och i egnahemshus till högst etthundra kvadratmeter.

8 §.

Till säkerhet för återbetalning av bostadslån skall inteckning fastställas. Är låntagaren kommun, fordras icke inteckningssäkerhet.

Bostadslån för uppförande av egnahemshus kan beviljas temporärt även mot annan säkerhet, som är att anse som tillräcklig.

9 §.

Bostadslån för uppförande av egnahemshus skall beviljas endast genom förmedling av kommun och på dess ansvar.

Kommun är icke berättigad att erhålla provision för sådan förmedlingsuppgift.

10 §.

Amorteringstiden för lån, som beviljats med stöd av denna landskapslag, får icke fastställas till mer än fyrtiofem år, om byggnaden är uppförd av sten eller annat lika hållbart byggnadsmaterial, och icke till mer än trettiofem år, om byggnaden är uppförd av mindre hållbart material.

Räntan på lånen fastställs av landskapsstyrelsen. Landskapsstyrelsen kan med avvikelse från den för bostadslån fastställda allmänna räntan för utjämning av bostadskostnaderna i hus, som blivit färdiga på olika tider, höja eller sänka räntan för bostadslån. Räntan får dock ej fastställas till högre belopp än den ränta, som allmänt uppbäres för primära inteckningslån.

Låntagare kan under förutsättningar och på villkor, som beslutas av landskapsstyrelsen, beviljas uppskov med erläggandet av amorteringar eller räntor eller båda för en tid av högst fem år.

11 §.

För lån, som erhålles av offentlig tillsyn underkastad penninganstalt och som i avseende å företrädesrätt motsvarar bostadslån, kan landskapsgaranti lämnas för den del av lånet, som överstiger femtio procent av det godkända anskaffningsvärdet. För lån, som beviljats med bostadsgaranti,

gäller härvid i tillämpliga delar, vad om bostadslån är stadgat.

12 §.

Mindre bemedlad flerbarnsfamilj, som bor i hus, vilket med anlitan av familjebostadslån enligt rikslagen den 19 december 1940 om familjebostadslån och familjebostadsgaranti samt om familjebostadsbidrag (776/40) uppförts för att bereda bostäder åt dylika familjer, är berättigad att i form av hyresnedsättning erhålla familjebostadsbidrag, vars storlek är beroende på det antal barn, som skall försörjas, och växlar från tjugo till sjuttio procent av den godkända hyresavgiften. Sådant bidrag kan beviljas jämväl mindre bemedlad familj, som bebor lägenhet, vilken godkänns som familjebostad i efter den 1 januari 1946 färdigbyggt hus.

Mindre bemedlad flerbarnsfamilj, som bor i eget egnahemshus, vilket uteslutande användes som familjens egen bostad och för vars uppförande efter den 1 januari 1946 beviljats egnahemslån eller lån jämligt landskapslagen den 29 november 1949 om bostadslån, -garantier och -bidrag i landskapet Åland (30/49) eller i enlighet med denna landskapslag, kan beviljas familjebostadsbidrag. Dettas storlek fastställs genom uträkning av familjens årliga bostadskostnader, av vilka familjebostadsbidraget kan utgöra från tjugo till sjuttio procent, beroende på antalet barn, som skall försörjas, dock ej mera än sammanlagt beloppet av den årliga räntan och amorteringen på det lån, som landskapet beviljat.

13 §.

Med flerbarnsfamilj avses i denna landskapslag familj med minst tre i hemmet boende barn under sexton år, som familjen äger försörja. Invalids familj kan efter prövning beviljas familjebostadsbidrag, om i familjen finnas minst två barn av ovannämnt slag. Lag samma vare, då fråga är om familj, som består av minst två minderåriga barn och dessas enda försörjare.

Till barn, som skall försörjas, hänföres jämväl adoptivbarn samt fosterbarn, vilket familjen utan ersättning varaktigt försörjer. Som sådant barn betraktas även icke arbetsfört barn, som fyllt sexton år, samt barn, vars skolgång eller stu-

dier fortgå och som fyllt sexton, men icke tjugo år.

Såsom mindre bemedlad anses i denna landskapslag familj, som icke har förmögenhetsskatt underkastad egendom, och om det antal skattören, som vid senast förrättade kommunaltaxering påförts i samma hushåll boende familjemedlemmar, sammanlagt icke överstiger det av landskapsstyrelsen med beaktande av ortens dyrhet fastställda maximiantalet skattören. Där familjens ekonomiska ställning, sjukdom, som drabbat föräldrarna eller någondera av dem, eller annan särskild orsak sådant påkallar, kan familjebostadsbidrag beviljas enligt prövning, ändå att antalet skattören överstiger det på ovan nämnda sätt fastställda beloppet.

Familjebostadsbidrag erlägges icke till familj, som fortgående erhåller sin huvudsakliga utkomst i form av fattigvård.

14 §.

Landskapsstyrelsen åligger att;

1) planera, leda och övervaka den på grund av denna landskapslag med landskapsmedel understödda bostadsproduktionen och verksamheten för förbättrande av bostadsförhållanden;

2) draga försorg om beviljande av i denna landskapslag avsedda lån, garantier och bidrag samt om andra nödigbefunna finansieringsåtgärder för bostadsproduktionen och verksamheten för förbättrande av bostadsförhållandena; samt

3) vidtaga andra åtgärder för främjande av bostadsproduktionen och förbättrande av bostadsförhållandena, för såvitt sådana åtgärder icke ankomma på annan myndighet.

15 §.

Landskapsstyrelsen äger befogenhet att efter att hava hört vederbörande kommun bestämma, vilken myndighet inom kommunen, som skall handhava de uppgifter, vilka höra till det verksamhetsområde, som beröres av stadgandena i denna landskapslag. Landskapsstyrelsen kan även ålägga kommun att för detta ändamål tillsätta nämnder och funktionärer, då förverkligandet av syftet med denna landskapslag det påkallar, samt meddela nödiga föreskrifter angående sådana nämnders och funktionärers åligganden och verksamhet. Kostnaderna för tillsättande av

nämnder och funktionärer och för dessas verksamhet bestridas av kommunen.

16 §.

I beslut, som av landskapsstyrelsen fattats i stöd av denna landskapslag, får ändring icke sökas genom besvär i enlighet med lagen den 24 mars 1950 om ändringsökande i förvaltningsärenden (154/50).

17 §.

Person, som utför honom i stöd av denna landskapslag anförtrodda uppgifter, ansvarar för sin befattning på samma sätt som tjänsteman.

2 KAP.

Verkställighetsföreskrifter.

18 §.

Bostadslån eller -garanti kan beviljas för uppförande eller utvidgande av sådan byggnad eller byggnadsgrupp, som i socialt och ekonomiskt hänseende samt till sin planering fyller skäligen krav och för vilken ritningar, byggnadsbeskrivning, kostnadsförslag och finansieringsplan godkänts av landskapsstyrelsen.

Vid bestämmandet av anskaffningsvärdet för byggnadsföretag skall kostnaderna för nödig tomt för bygget inom skäligen gränser beaktas.

För utvidgning av byggnad eller byggnadsgrupp kan bostadslån beviljas, om utvidgningsarbetet medför ökat bostadsutrymme och om den utvidgade byggnaden eller byggnadsgruppen till sin planering fyller de krav, som nedan stadgas för nybygge.

Då för två eller flere boningshus uppföres en särskild värmecentral eller annan för byggnadskomplexets underhåll behövligen byggnad, som huvudsakligen nyttjas till förmån för sagda boningshus, kan för uppförande av sådan byggnad beviljas bostadslån eller -garanti. Bostadslån eller -garanti kan på förenämnda skäl beviljas även särskilt, för ägande eller besittning av dylik byggnad stiftat aktiebolag eller andelslag, vars bolagsordning eller stadgar godkänts av landskapsstyrelsen.

För anskaffning av färdig eller halvfärdig byggnad skall bostadslån eller -garanti icke beviljas.

För fortsättande av halvfärdigt bygge kan bostadslån eller -garanti beviljas, då landskapsstyrelsen på synnerliga skäl i förväg beviljat tillstånd till påbörjandet av byggnadsarbetena.

19 §.

Egnahemshus, som uppföres eller utvidgas med stöd av bostadslån eller -garanti, får omfatta högst två bostäder, av vilka den ena skall bestå av åtminstone två rum och kök samt hava en areal av minst femtio kvadratmeter.

20 §.

Bostadslån eller -garanti kan beviljas även för egnahemshus eller grupper av egnahemshus, som uppföras av kommun, församling eller sammanslutning av byggare och äro avsedda till försäljning, såvida sagda företagare förbinder sig att till överlåtelsepris, som godkänts av landskapsstyrelsen, och inom den överlåtelsestid landskapsstyrelsen bestämmer sälja egnahemshuset eller -husen åt personer, som kunde erhålla bostadslån.

21 §.

Ägare av egnahemshus skall själv bo i egnahemshus, som uppförts med bostadslån eller -garanti. Kommunal myndighet, som handlägger angelägenheter rörande egnahemslån, kan likväl bevilja ägaren tillstånd att för viss tid, dock högst ett år, upplåta sin bostad åt annan, om tillstånd begäres på grund av ägarens död eller tillfälliga bortflyttning från orten eller av annan giltig orsak. Sådant tillstånd får icke förnyas utan landskapsstyrelsens samtycke.

22 §.

Bostadslån eller -garanti, som beviljats för egnahemshus, får överföras på annan person endast med landskapsstyrelsens samtycke. Förutsättning för samtycke till överföring är, att köpeskillingen för fastigheten och övriga köpevillkor äro skäliga. Samtycke till överföring kan gälla hela det oguldna lånet eller del därav.

Har äganderätten till egnahemshus genom låntagarens död övergått till hans dödsbo, kan bostadslånet eller -garantin överföras till dödsboet på villkor, att minst en delägare i boet bor i nämnda egnahemshus.

23 §.

I bostadsaktiebolagshus, i hyreshus eller i husgrupp, som skall uppföras eller utvidgas med stöd av bostadslån eller -garanti, skall minst sjuttiofem procent av den sammanlagda lägenhetsytan vara reserverad till bostäder. Lägenhetsytan för de utrymmen, som reserverats för gemensam användning av innevanarna, hänföres till den till bostäder hörande delen. Till lägenhetsytan för bostad, som ingår i kollektivhus eller som är av kollektivnatur, skall räknas ytan för varje bostadsrum, ökad med proportionell andel i den lägenhetsyta, som reserverats för invånarnas gemensamma bruk. I källarvåningen belägna utrymmen beaktas icke vid uträknandet av ovannämnda lägenhetsytor och -utrymmen.

24 §.

Bolagsordningen för bostadsaktiebolag skall jämte de bestämmelser, som enligt lagen om bostadsaktiebolag böra intagas däri, upptaga följande bestämmelser, såframt ej landskapsstyrelsen på synnerliga skäl annat tillåter:

1. Med undantag för bolagets stiftare och kommun, som utgör hemort för bolaget, får endast personer med åländsk hembygdsrätt vara delägare i bostadsaktiebolag, sålunda att envar av dem äger endast aktierna till den bostad, som han använder som bostad för sig.

2. Aktieägare får nyttja den lägenhet han innehar endast till bostad för sig och sin familj samt för personer, som äro berättigade till underhåll av honom och som höra till hans hushåll. Med tillstånd av bolagets styrelse äger aktieägare rätt att för viss tid, likväl för högst ett år, upplåta sin bostad åt annan, dock ej åt annan aktieägare, om tillstånd begäres på grund av aktieägarens tillfälliga bortflyttning från orten eller av annan giltig orsak. Sådant tillstånd får ej av styrelsen förnyas utan landskapsstyrelsens samtycke. Aktieägare äger likaså rätt att på synnerliga skäl med tillstånd av bolagets styrelse för viss tid upplåta ett eller flera rum, dock ej mera än hälften, till bostad åt annan på villkor, att bolaget eller annan aktieägare icke därigenom förorsakas betydande olägenhet.

3. Aktieägare kunna överenskomma om sammanslagning av lägenheter eller

överföring av ett rum från en lägenhet till en annan med överlåtande jämväl av motsvarande antal aktier, såvida bolagsstämman och landskapsstyrelsen godkänna överenskommelsen, som likväl icke får stå i strid med gällande stadganden angående bostädernas storlek.

4. Aktieägare, som önskar överlåta aktie åt annan än i punkt 5 nämnd person, skall därförinnan hembjuda den till bolagets styrelse.

5. Överlåtes aktie åt aktieägarens make, bröstarvinge, adoptivbarn, broder, syster eller någondera av föräldrarna och uppfyller mottagaren de krav, som ställas på aktieägare, tillkommer bolaget icke inlösningsrätt.

6. Hembjudes aktie bolagets styrelse eller har inlösningsrätt enligt bolagsordningen eljest uppstått, kan bolaget utan minskning av sitt aktiekapital med därutöver influtna medel inlösa aktie, om även därefter minst sextiofem procent av den sammanlagda lägenhetsytan i bolagets byggnad äro förbehållna aktieägarna till bostäder. Utövar bolagets styrelse icke sin inlösningsrätt inom 14 dagar från det att hembudet mottogs, skall den inom denna termin om hembudet underrätta den kommun, där bolaget har sin hemort, och till meddelandet foga uppgift om den nedan i punkt 7 nämnda löseskillingen samt uträkningen för dess bestämmande. Kommunen äger förköpsrätt till dylik aktie. Har kommunen icke utövat sin förköpsrätt inom 60 dagar från det den mottagit förenämnda meddelande, kunna aktierna fritt överlåtas med beaktande av vad ovan i punkt 1 är sagt.

7. Löseskillingen för aktie bestämmes av bolagets styrelse. Den preliminära löseskillingen bör, om ej överlåtaren till annat samtycker, till sin storlek åtminstone uppgå till beloppet av bolagsandelen. Vid beräkning av bolagsandelen skall värdet av bolagets fastighet uppskattas enligt prisnivån vid den tidpunkt, då hembudet gjordes, med beaktande av förändringarna i anskaffningskostnaderna och med officiella byggnadskostnadsindex sedan huset blev färdigt såsom grund och med beaktande vidare av nödigbefunna skäliga minskningar i byggnadens värde och förbättringar av fastigheten. Till aktieandelens värde kan läggas en av bola-

gets styrelse skälig befunnen ersättning för särskilda förbättringar på lägenheten samt härifrån avdragas den kostnadsandel, som erfordras för lägenhetens försättande i det skick, vari den befann sig, då överlåtaren inflyttade, med frånseende av naturligt slitage. Lägenhetens skick konstateras vid syn, som förrättas av bolagets styrelse.

8. Utövar kommun i punkt 6 nämnd inlösningsrätt, är aktiens inköpspris detsamma som den av bolagets styrelse bestämda löseskillingen. Nöjes överlåtare av aktie eller kommun, som begagnar sig av sin förköpsrätt, icke åt den av bolagets styrelse bestämda löseskillingen, skall denna, sedan landskapsstyrelsen givit sitt utlåtande därom, enligt grunderna i punkt 7 bestämmas av vederbörande underrätt.

9. Har aktie i bolaget överlåtit åt person, som redan är aktieägare i bolaget, eller åt person, som icke kan vara aktieägare, skall bolagets styrelse förplikta den nya ägaren att inom en viss tid, som icke får understiga tre månader och icke heller överstiga ett år, överlåta sin aktie eller då fråga är om förutvarande aktieägare, den tidigare förvärvade eller nu anskaffade aktien åt sådan mottagare, som kan vara aktieägare i bolaget. Uppfylles förpliktelsen icke inom föreskriven tid, äger styrelsen befogenhet att taga lägenheten i bolagets besittning.

10. Har aktieägare upplåtit sin lägenhet eller del därav åt annan i strid med bestämmelserna i 1, 2 och 3 punkterna, äger bolagets styrelse rätt att taga lägenheten i bolagets besittning.

11. Överlåter aktieägare aktie utan att hembjuda den till inlösen eller inköp, så som i 4 och 6 punkterna är föreskrivet, eller övergår aktie till aktieägare eller annan person än sådan, som uppfyller de villkor, som gälla för aktieägare, genom gifto rätt, arv, testamente, gåva eller utskökningsförfarande eller vid realisation av pant, uppstår inlösningsrätt och kommuns förköpsrätt, när mottagaren av överlåtel sen anmäler aktien för registrering i sitt namn.

12. Transport av aktie skall inom trettio dagar, räknat från transporten, anmälas till registrering, och bolagets styrelse kan, om dylik anmälan försummas och aktien icke före överlåtel sen hembjudits,

utöva sin inlösningsrätt oberoende av den i punkt 6 nämnda terminen samt vid behov taga lägenheten i bolagets besittning. Utövar bolagets styrelse icke sin inlösningsrätt, äger kommunen förköpsrätt såsom i punkt 6 är sagt.

25 §.

I ovan omnämnd bolagsordning för bostadsaktiebolag får icke ingå bestämmelse, enligt vilken aktieägare äger rätt att inlösa aktie, som byter ägare.

26 §.

Utövar kommun sin rätt till förköp av aktie, är den pliktig att omedelbart och senast inom 60 dagar från köpet överlåta aktien åt sådan bostadsbehövande, som kan vara aktieägare i bolaget. I överlåtelsepriset kan jämte köpeskillingen inbegripas de av köpet föranledda kostnaderna.

27 §.

Har stiftare av bostadsaktiebolag tecknat aktier, som berättiga till innehav av en eller flera bostäder, skall bostadslån eller -garanti beviljas endast om stiftaren förbinder sig att till pris, som godkänts av landskapsstyrelsen, och på villkor, som framgå ur den av landskapsstyrelsen fastställda avtalsblanketten, vilken skall användas vid överlåtelse av bostadsaktier, överlåta sina aktier åt sådan bostadsbehövande, som kan vara aktieägare i bostadsaktiebolag.

Landskapsstyrelsen kan, då så befinnes nödigt, bestämma, att ombesörjandet eller övervakningen av teckning, försäljning och överlåtelse av aktier i bostadsaktiebolag skall uppdragas åt styrelsen i den kommun, som är bolagets hemort, eller åt av styrelsen tillsatt kommission. Vid utförandet av detta uppdrag skall kommunen i främsta rummet fästa avseende vid tillfredsställandet av sådana personers bostadsbehov, vilkas stödjande är särskilt nödvändigt.

I bostadsaktiebolag, som grundats av kommun, församling eller av landskapsstyrelsen godkänd sammanslutning av bygare, kan i 1 mom. avsedd överlåtelse av aktier åt bostadsbehövande på villkor, som landskapsstyrelsen finner skäligen, ordnas genom avbetalningar, vilka under högst tio års tid uppbäras i samband med betalningen av vederlaget för bostaden.

28 §.

Bostadsaktiebolag, aktiebolag, andelslag eller förening, som beviljats bostadslån eller -garanti, skall varje år senast inom trettio dagar, efter det att bokslutet blivit fastställt, tillställa landskapsstyrelsen till riktigheten bestyrkt avskrift därav och av revisionsberättelsen samt på blankett, som fastställts av landskapsstyrelsen, uppgjord redogörelse för bokslutet och förvaitningen. Annan än förenämnd ägare av hyreshus är pliktig att årligen senast inom mars månad tillställa landskapsstyrelsen på fastställd blankett avfattad redogörelse för hyreshusets utgifter och intäkter.

29 §.

Ändring av bolagsordningen för bostadsaktiebolag, som beviljats bostadslån eller -garanti, skall inom trettio dagar från det den godkänts av bolagsstämman och innan ändringen anmälts till handels- och industriministeriet för fastställelse underställas landskapsstyrelsen för godkännande.

30 §.

Den, som erhållit bostadslån eller -garanti för uppförande eller utvidgning av hyreshus, är pliktig att följa av landskapsstyrelsen fastställda grunder med avseende å den hyra, som uppbäres av hyresgästerna. Vid fastställandet av sagda grunder och vid bestämmande på förhand av maximihyror i hyreshus skall landskapsstyrelsen beakta förvaltnings- och kapitalutgifterna för huset. Förslå hyror icke till täckande av nämnda utgifter eller överstiga de dem, skall erforderlig utjämnning ske i samband med fastställande av hyror, som framdeles skola uppbäras.

31 §.

Bostadslån eller -garanti skall beviljas endast om räntorna och övriga lånevillkor för lån med bättre förmånsrätt än bostadslånet eller lånet med bostadsgaranti prövas skäligen.

Detta gäller även ränta och övriga lånevillkor, som beröra lån, för vars gäldande bostadsgaranti beviljas.

32 §.

I förbindelse, vari bostadsgaranti lämnas, skall intagas bestämmelse därom, att landskapet icke ansvarar för skada, som kan drabba långivaren med anledning av

att till säkerhet för lånet fastställd in-teckning icke i tid förnyas eller genom att de belånade byggnaderna i händelse av brand icke varit försäkrade till fulla vär-det.

33 §.

Har lån med bättre förmänsrätt än bostadslån eller under bostadsgaranti erhållet lån beviljats av annan än bank- eller kreditinrättning eller kommun skall som villkor för bostadslånets eller -garantis beviljande gälla, att skuldebrevet för ett sådant lån innehåller bestämmelse om att lånet, såframt icke minst tio år förflutit, sedan det beviljades, av långivaren får uppsägas till betalning blott då låntagaren försummat att uppfylla lånevillkoren.

34 §.

Skall in-teckning till säkerhet för bostadslån eller under bostadsgaranti erhållet lån fastställas i legorätten till tomt, lägenhet eller till sina gränser bestämt jordområde och därpå uppförda byggnader, skall legoavtalet, vari icke får ingå sådana villkor, som möjliggöra avtalets brytande, vara sådant, att legorätten utan markägarens hörande får överlätas åt tredje man och att den återstående legotiden är minst tio år längre än amorteringstiden för bostadslånet eller lånet med bostadsgaranti.

35 §.

Låntagare är under lånetiden skyldig att hålla byggnadsförnödenheterna för byggnadens uppförande ävensom byggnaden brandförsäkrade till deras vid varje tidpunkt fulla värde. Äger kommun hyreshus, för vilket bostadslån beviljats, kan landskapsstyrelsen befria kommunen från ovan i 1 mom. nämnd skyldighet.

36 §.

Bostadslån eller del därav kan utbetalas åt låntagaren redan under byggnadstiden, om till säkerhet för lånet fastställts in-teckning och låntagaren antingen med in-tyg av byggnadsinspektionsmyndighet eller på annat tillförlitligt sätt ådagalägger, att byggnadsarbetet befinner sig i sådant skede att byggnadens värde fullt motsvarar lånet eller den del därav, om vars utbetalning anhålles, eller för byggnadstiden jämte in-teckningssäkerhet ställer annan godtagbar säkerhet.

Villkor för bostadslånets utbetalande redan under byggnadstiden är likaså att kreditgivare, som under byggnadstiden innehar in-tecknade skuldsedlar med bättre förmänsrätt än bostadslånet, förbundet sig att icke överlåta dem utan landskapsstyrelsens samtycke.

För uppförande av egnahemshus beviljat lån skall utbetalas till den kommun, som förmedlar lånet, mot av densamma ut-given skuldsedel, sedan kommunen företett utredning om att den är berättigad att upptaga långfristigt lån. Kommunen kan under ovan i 1 mom. nämnda förutsättningar utbetala lån till låntagare redan under byggnadstiden.

Har dröjsmål med lantmåteriförrättning eller annan giltig orsak utgjort hinder för erhållande av in-teckningssäkerhet, kan bostadslån eller -garanti interimistiskt beviljas även mot annan säkerhet, som kommunen finner tillfyllest, dock för högst tre år, därest icke landskapsstyrelsen på synnerliga skäl efter ansökan beviljar förlängning av sagda tid.

37 §.

Ränta på bostadslån skall erläggas från det lånet eller del därav lyfts.

Amorteringen av lån begynner från och med det kalenderår, som följer närmast, i fråga om för egnahemshus beviljat lån efter två år och i fråga om för bostadsaktiebolags- och hyreshus beviljat lån efter ett år, sedan lånet i dess helhet lyfts eller stått att lyfta.

38 §.

Ränta och amortering på bostadslån skall erläggas varje år inom juni och december månader.

Vid fastställandet av amorteringsplan för bostadslån kan landskapsstyrelsen be-stämman, att amorteringen skall verkställas medelst lika stora eller varierande avbetalningar.

Erlägges icke ränta eller amortering inom därför bestämd tid, skall för lånets oguld-na belopp från förfalldodagen till dess full betalning erlägges betalas moraränta, beräknad efter tio procent om året.

Låntagaren äger rätt att utan uppsägning återbetala även större belopp än den fastställda amorteringen.

39 §.

I den skuldsedel, som upprättas med låntagaren, skall intagas bestämmelser, enligt vilka bostadslån utan uppsägning kan i sin helhet eller till en del utsökas:

1) om betalning av ränta eller amortering fördröjes längre tid än två månader från förfallodagen;

2) om brandförsäkring av en eller annan orsak bringas att upphöra eller får förfalla eller om försäkring utan långgivarens samtycke uppsäges eller överföres från den försäkringsanstalt, i vilken den upptagits, till annan försäkringsanstalt;

3) om byggnaden eller förnödenheterna för byggnadstiden genom brand skadas och det skadestånd långgivaren är berättigad att lyfta icke förslår till betalning av lånet, med avseende å såväl kapital, ränta som andra avgifter;

4) om byggnaden vanvårdas eller användes så, att vid brand full ersättning därför icke erhålles eller om långgivaren anser byggnadens värde hava till följd av vanvård eller av annan orsak i så hög grad nedgått, att säkerheten icke längre motsvarar det oguldna beloppet;

5) om de förutsättningar och grunder, på vilka lånet beviljats, väsentligen förändrats;

6) om låntagaren vid ansökan om lån eller eljest lämnat vilseledande uppgifter eller om fastigheten befinnes häfta för sådan fordran, avgift eller annan förmån med bättre förmånsrätt än bostadslånet, varom långgivaren vid lånets beviljande icke varit medveten;

7) om låntagaren utan långgivarens samtycke säljer tomten eller därpå uppförd byggnad eller överför legorätten till tomten eller till ett med avseende å sina gränser bestämt jordområde på tredje man;

8) om låntagaren icke uppfyller villkoren i bostadslånebeslutet;

9) om låntagaren icke inom föreskriven tid tillställer landskapsstyrelsen i denna landskapslag nämnda redogörelser och meddelanden;

10) om bostadsaktiebolag, som erhållit bostadslån, icke hos landskapsstyrelsen söker godkännande av ändring av bolagsordningen, innan ansökan om fastställelse därav göres hos handels- och industriministeriet;

11) om bolagsordningen för bostadsaktie-

bolag, som erhållit bostadslån, icke följes; eller

12) om låntagaren försatts i konkurs-tillstånd.

I den skuldsedel, som upprättas med låntagaren, skall jämväl intagas en bestämmelse, enligt vilken såsom pant given skuldsedel, då bostadslånet förfaller till betalning, utan särskild uppsägning skall anses förfallen till betalning, oberoende av vad däri kan vara föreskrivet om betalningstiden.

40 §.

Bostadslån får icke utbetalas till bostadsaktiebolag, innan utredning företetts om att bolagets aktiekapital eller en sådan del av aktiekapitalet, som motsvarar minst tio procent av de för fastigheten godkända anskaffningskostnaderna, blivit inbetalt.

41 §.

Då kommun vidare utlånar erhållna bostadslånemedel, får låntagare icke påföras ofördelaktigare ränte-, amorterings- eller andra lånevillkor än kommunen själv nödgats ikläda sig gentemot landskapet.

42 §.

Bliva boendekostnaderna i byggnad, som uppförts med bostadslån eller -garanti, minst femtio procent högre belopp än gängse genomsnittliga boendekostnader, kan landskapsstyrelsen på särskild ansökan av låntagaren bevilja honom i 10 § 3 mom. stadgade låtnader.

Bero boendekostnadernas storlek i någon byggnad på dålig eller vårdlös skötsel av byggnaden eller dess ekonomi, beviljas förenämnda låtnader icke.

43 §.

I beslut om beviljande av bostadslån eller -garanti skall landskapsstyrelsen bestämma, inom vilken tid byggnadsarbetena skola vara påbörjade och avslutade. Förenämnda terminer kunna på särskild ansökan förlängas.

44 §.

Storleken av den i form av familjebostadsbidrag utgående hyresnedsättningen för mindre bemedlade flerbarnsfamiljer, bosatta i hyreshus och -lägenheter, som avses i 12 § 1 mom., utgör, beräknad på den godkända hyran eller på den lägre

hyra, som möjligen kommer att uppbäras:

30 procent för familj med 3 barn att försörja;

40 procent för familj med 4 barn att försörja;

50 procent för familj med 5 barn att försörja;

60 procent för familj med 6 barn att försörja; samt

70 procent för familj med 7 eller flere barn att försörja.

Erlägges familjebostadsbidrag åt invalids familj med endast två barn att försörja eller åt familj, bestående av två minderåriga barn och dessas enda försörjare, utgör familjebostadsbidraget tjugo procent av den godkända hyran.

Såsom godtagbar hyra skall anses av hyresnämnd för bostaden fastställd grundhyra med tillåtna förhöjningar och eventuellt särskilt utgående avgift för värme. Ankommer icke grundhyrans eller hyrans fastställande på hyresnämnden eller landskapsstyrelsen, skall landskapsstyrelsen vid fastställandet av den hyra, som utgör grunden för bidraget, tillse att hyran är skälig.

45 §.

Familjebostadsbidrag åt invånare i egnahemshus bestämmes genom att från de årliga boendekostnaderna för egnahemshuset göres i 44 § 1 eller 2 mom. nämnda avdrag.

Vid fastställandet av de årliga boendekostnaderna skola räntor och amorteringar på de byggnadslån, för vilka egnahemshuset häftar, brandförsäkringspremien för byggnaden samt de oundgängliga utgifterna för underhållet tagas i beaktande.

46 §.

Ökas antalet barn, som skola försörjas, skall familjebostadsbidraget höjas i motsvarande mån från och med närmast följande kalendermånad, och minskas antalet, skall bidraget minskas i motsvarande mån efter förloppet av tre månader från och med den kalendermånad, som följer närmast efter den, då förändringen inträffat.

47 §.

De familjebostadsbidrag, som tillkommer familjer, bosatta i hyreshus, vilka med i

rikslagen den 19 december 1940 om familjebostadslån och familjebostadsgarantier samt om familjebostadsbidrag (776/40) förutsatt lån eller med i stöd av landskapslagen den 29 november 1949 om bostadslån, -garantier och bidrag (30/49) beviljat lån eller lämnad garanti uppförts till bostad för mindre bemedlade flerbarnsfamiljer, erlägges till fastighetsägaren kvartalsvis under påföljande kalendermånad. Ägare av sådan fastighet äger icke rätt att av familj, som är berättigad till familjebostadsbidrag, indriva den del av hyran, som motsvarar familjebostadsbidraget.

Familjebostadsbidrag, som beviljats mindre bemedlad flerbarnsfamilj, bosatt i såsom familjebostad godkänd hyreslägenhet, som avses i 12 § 1 mom., utbetalas åt familjeförsörjaren för ovan i 1 mom. nämnda perioder. Vid ansökan om familjebostadsbidrag skall till ansökningen fogas utredning om att hyran för den tid, för vilken bidrag sökes, till fullo erlagts åt fastighetsägaren. Finnas i hyreshus flera familjer, som åtnjuta familjebostadsbidrag, må dock på ansökan av fastighetsägaren bidragen erläggas såsom i 1 mom. är sagt.

Har familjebostadsbidrag beviljats invånare i egnahemshus, är denne skyldig att till kommunen och kommunen att till landskapsstyrelsens kamreraravdelning inbetala endast den del av den till betalning förfallna räntan och amorteringen på egnahems- eller bostadslånet, varmed dessa överstiga det familjebostadsbidrag, som fastställts att utgå för en halvårsperiod. Uppsäges egnahems- eller bostadslån, upphör utbetalningen av familjebostadsbidrag.

48 §.

Familjebostadsbidrag erlägges endast genom förmedling av kommun på grund av ansökan hos landskapsstyrelsen. Gäller ansökan mindre bemedlade flerbarnsfamiljer, som bebo i 12 § 1 mom. nämnda hyreshus, skall ansökan inlämnas till landskapsstyrelsen före den 15 i månaden efter varje kvartal och, då ansökan gäller familjebostadsbidrag för invånare i egnahemshus, varje halvår före den 1 juni och den 1 december.

49 §.

Landskapsstyrelsen skall på lämpligt befunnet, effektivt sätt övervaka att i sam-

band med beviljandet av bostadslån och -bidrag eller bostadsgaranti uppställda villkor och givna föreskrifter iakttagas såväl under byggnadstiden som under hela lånetiden. Yppas försummelser, bör landskapsstyrelsen omedelbart vidtaga av saken påkallade åtgärder.

Av landskapsstyrelsen utsedd person är i och för i 1 mom. avsedd övervakning berättigad att granska sådan byggnad, för vilken lån, garanti eller understöd beviljats. Granskningen kan förutom byggnaden även omfatta byggnadssättet, materialförråden, affärskorrespondensen, räkenskapsböckerna och andra dylika handlingar.

Landskapsstyrelsen är berättigad att på anfordran erhålla nödiga uppgifter för verkställighet av denna landskapslag. Uppgifter, som erhållits med stöd av denna paragraf, får icke yppas för utomstående.

Då bostadslån beviljas på kommuns ansvar och genom dess förmedling, är kommunen skyldig att övervaka att i 1 mom. nämnda villkor och föreskrifter iakttagas.

50 §.

Bostadslån för uppförande eller utvidgning av egnahemsbyggnad kan beviljas blott på ansökan av kommun. Denna är

Mariehamn den 24 mars 1954.

På landstingets vägnar:

HUGO JOHANSSON
talman.

Herman Mattsson
vicetalman.

Carl Carlsson
vicetalman.

N:o 24.

Landskapslag

angående ändring av landskapslagen om kommunallag för landskommunerna i landskapet Åland, utfärdad den 21 augusti 1930.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 21 juni 1954.

Utfärdad i Mariehamn den 30 juni 1954.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas, att 9 § i landskapslagen den 21 augusti 1930 om kommunallag för landskommunerna i landskapet Åland (9/30)

skall erhålla följande ändrade lydelse:

9 §.

Kommunal rösträtt tillkommer envar

man och kvinna, som innehar åländsk hembygdsrätt och vid valårets ingång fyllt minst tjuugoett år samt vid senast förrätade mantalsskrivning upptagits eller bortupptagas i kommunens mantalslängd.

Rösträtt tillkommer dock icke

- 1) den, som står under förmynderskap;
- 2) den, som enligt domstols laga kraft ägande utslag saknar medborgerligt för-

troende eller är ovärdig att nyttjas i landets tjänst eller att föra annans talan; samt

3) den, som övertygats om att vid kommunala val hava köpt eller sålt röst eller gjort försök därtill eller på flere än ett ställe avgivit sin röst eller genom våld eller hot stört valfriheten, ända till utgången av sjätte kalenderåret efter det, då slutlig dom i saken gavs.

Mariehamn den 24 mars 1954.

På landstingets vägnar:

HUGO JOHANSSON
talman.

Herman Mattsson
vicetalman.

Carl Carlson
vicetalman.

N:o 25.

Landskapslag

angående ändring av landskapslagen om kommunalförvaltning
i Mariehamn, utfärdad den 14 juli 1948.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 21 juni 1954.

Utfärdad i Mariehamn den 30 juni 1954.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas, att 10 § i landskapslagen den 14 juli 1948 om kommunalförvaltning i Mariehamn (22/48) skall erhålla följande ändrade lydelse:

10 §.

Kommunal rösträtt tillkommer envar man och kvinna, som innehar åländsk hembygdsrätt och vid valårets ingång fyllt minst tjuugoett år samt vid senast förrätade mantalsskrivning upptagits eller bortupptagas i stadens mantalslängd.

Rösträtt tillkommer dock icke

1) den, som står under förmynderskap;
2) den, som enligt domstols laga kraft ägande utslag saknar medborgerligt förtroende eller är ovärdig att nyttjas i landets tjänst eller att föra annans talan; samt

3) den, som övertygats om att vid kommunala val hava köpt eller sålt röst eller gjort försök därtill eller på flere än ett ställe avgivit sin röst eller genom våld eller hot stört valfriheten, ända till utgången av sjätte kalenderåret efter det, då slutlig dom i saken gavs".

Mariehamn den 24 mars 1954.

På landstingets vägnar:

HUGO JOHANSSON
talman.

Herman Mattsson
vicetalman.

Carl Carlson
vicetalman.

N:o 26.

Landskapslag

angående ändring av Ålands landstings beslut om antagande av Landstingsordning för landskapet Åland, utfärdad den 14 mars 1951.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 21 juni 1954.

Utfärdad i Mariehamn den 30 juni 1954.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas, att 4 och 59 §§ i Ålands landstings beslut om antagande av Landstingsordning för landskapet Åland, utfärdad den 14 mars 1951 (14/51), skola erhålla följande ändrade lydelse:

4 §.

Valberättigad är envar man och kvinna, som före valåret fyllt tjuogoett år och innehar åländsk hembygdsrätt.

Valrätt tillkommer dock ej

1) den, som står under förmynderskap;
2) den, som för lösdriveri dömts till allmänt arbete eller tvångsarbete, ända till utgången av tredje året från det, då han från arbetsanstalten eller tvångsarbetet frigavs;

3) den, som dömts förlustig valrätt eller medborgerligt förtroende eller förklarats ovärdig att nyttjas i landets tjänst eller att

föra annans talan, vare sig domen är slutlig eller ej; samt

4) den, som övertygats att vid landstingsmannaval hava köpt eller sålt röst eller gjort försök därtill eller på flere än ett ställe avgivit sin röst eller genom våld eller hot stört valfriheten, ända till utgången av det sjätte kalenderåret efter det, då slutlig dom i saken gavs.

59 §.

Landstingets beslut om antagande av landskapslag insändes till Republikens President av landstingets talman, varom landshövdingen bör underrättas.

Lag samma vare beträffande utlåtanden och beslut, vilka utgöra svar på presidentens framställningar och meddelanden, ävensom av landstinget antagna motioner, avsedda att föreläggas riksdagen.

Mariehamn den 24 mars 1954.

På landstingets vägnar:

HUGO JOHANSSON
talman.

Herman Mattsson
vicetalman.

Carl Carlsson
vicetalman.

N:o 27.

Landskapslag

om ändring av landskapslagen angående landskapsförvaltningen i landskapet Åland, utfärdad den 16 april 1952.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 21 juni 1954.

Utfärdad i Mariehamn den 30 juni 1954.

LANDSKAPSLAG

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas, att 17, 34, 36, 42 och 45 §§ i land-

skapslagen den 16 april 1952 angående landskapsförvaltningen i landskapet Åland (22/52), 17, 34 och 45 §§ sådana de lyda i landskapslagen den 2 juli 1953 om änd-

ring av landskapslagen angående landskapsförvaltningen i landskapet Åland (19/53), skola ändras sålunda:

17 §.

Landskapsstyrelsen och lantrådet biträdas av följande tjänstemän och befattningshavare:

vid kansliet: landskapssekreteraren, biträdande landskapssekreteraren och landskapskanslisten;

vid kamreraravdelningen: landskapskamreraren, huvudbokföraren och kassören;

vid lantbruksavdelningen: landskapsagronomen, kolonisationsinspektören, tillika biträdande landskapsagronom, husdjurs- och jordbrukskonsulenten, bokföringskonsulenten, byggmästaren, fiskerikonsulenten, fiskeriinstruktören och trädgårdskonsulenten;

vid forstavdelningen: landskapsforstmästaren, skogsvårdsinstruktören, plantskolskötaren, biträdande skogsvårdsinstruktören samt skogvaktaren-arbetsledaren;

vid vägavdelningen: landskapsvägingenjören och tvenne vägbyggmästare;

landskapsarkeologen;

för samtliga avdelningar gemensamt: landskapsregistratorn-arkivarien, renskriverkan samt vaktmästaren, vilka närmast underlyda kansliet;

byggnadskonsulenten, som närmast underlyder kamreraravdelningen;

landskapshälsosystem-barnmorskan, som närmast underlyder kansliet.

Föredragande inför landskapsstyrelsen äro landskapssekreteraren, som är chef för kansliet, biträdande landskapssekreteraren, landskapskamreraren, som är chef för kamreraravdelningen, landskapsagronomen, som är chef för lantbruksavdelningen, kolonisationsinspektören, landskapsforstmästaren, som är chef för forstavdelningen, landskapsvägingenjören, som är chef för vägavdelningen, samt landskapsarkeologen.

Förutom i 1 mom. nämnda innehavare av tjänster och befattningar kunna inom ramen för beviljade anslag extraordinarie befattningshavare samt tillfälliga funktionärer anställas.

34 §.

Husdjurs- och jordbrukskonsulentens, bokföringskonsulentens, fiskerikonsulentens, trädgårdskonsulentens, byggmästarens vid lantbruksavdelningen samt fiske-

riinstruktörens åligganden skola bestämmas i arbetsordningen.

36 §.

Skogsvårdsinstruktörens, plantskolskötarens och biträdande skogsvårdsinstruktörens samt skogvaktaren-arbetsledarens åligganden skola fastställas i arbetsordningen.

42 §.

Byggnadskonsulentens arbetsuppgifter bestämmas i arbetsordningen.

45 §.

Kompetensvillkor för landskapssekreteraren och biträdande landskapssekreteraren är juriskandidat- eller högre rättsexamen eller tidigare högre förvaltningsexamen.

Kompetensvillkor för landskapskamreraren är juriskandidat- eller högre rättsexamen eller tidigare högre förvaltningsexamen, ekonomiekandidatexamen eller politiceskandidatexamen, vardera med högre vitsord i företagsekonomi samt vitsord i nationalekonomi.

För landskapsagronomtjänsten och kolonisationsinspektörstjänsten erfordras avlagd agronomisk ämbetsexamen samt praktisk erfarenhet vid lantbruk.

Landskapsforstmästaren bör uppfylla villkoren för erhållande av extraordinarie forstmästartitel.

Landskapsvägingenjören bör hava avlagt väg- och vattenbyggnadsingenjörsexamen vid Tekniska Högskolan i Finland eller någon annan högskola med motsvarande kurs.

Av landskapsarkeologen fordras filosofie kandidatexamen med antingen 1) högsta vitsord i Finlands och de nordiska ländernas arkeologi och vitsord i åtminstone två av följande vetenskapsgrupper: Finlands historia eller nordisk historia, nordisk filologi, nordisk kulturhistoria och folklivsforskning eller finsk-ugrisk etnografi och konsthistoria eller 2) högsta vitsord i ett ämne inom någon av dessa vetenskapsgrupper, cum laude approbatur i Finlands och de nordiska ländernas arkeologi och vitsord inom någon av de övriga nämnda vetenskapsgrupperna.

Vidare fordras praktisk erfarenhet i arkeologiskt och etnologiskt fältarbete samt museipraktik ävensom genom vetenskapliga publikationer ådagalagd insikt och

förmåga att behandla arbetsmaterialet.

Vägbyggmästarna, byggmästaren vid lantbruksavdelningen och byggnadskonsulenten skola hava avlagt byggmästarexamen vid teknisk skola.

Av landskapsregistratorn-arkivarien och landskapskanslisten fordras avlagd lägre rättsexamen.

Av landskapskassören och huvudbokföraren fordras avlagd lägre rättsexamen eller vid högskola avlagd ekonomisk examen, som berättigar till titeln diplomekonom.

Husdjurs- och jordbrukskonsulenten samt bokföringskonsulenten skola hava genomgått sådant lantbruksläroverk, varifrån dimission berättigar till titeln agrolog. Trädgårdskonsulentens kompetensvillkor äro genomgånge två-årig trädgårdsskola.

Fiskerikonsulenten och fiskeriinstruktören skola hava genomgått teoretisk kurs vid fiskarskola och fiskerikonsulenten dessutom kurs vid handelsskola eller institut. Vardera skall innehava sådan praktisk

erfarenhet på fiskerinäringens område, som landskapsstyrelsen prövar nödig för befattningens handhavande.

Skogsvårdsinstruktörens samt plantskol-skötarens och biträdande skogsvårdsinstruktörens kompetensvillkor äro genomgånge kurs vid forstskola, som berättigar till titeln forsttekniker.

För annan här ovan icke nämnd tjänst eller befattning fordras sådan genom tidigare verksamhet ådagalagd skicklighet och förmåga, som tjänstens eller befattningens framgångsrika handhavande förutsätter.

För extraordinarie befattning fordras sådan kompetens, som landskapsstyrelsen vid befattningens inrättande beslutat.

Från i denna paragraf nämnda kompetensfordringar för ordinarie innehavare av bokförar-, konsults- och instruktörsbefattningar kan landskapsstyrelsen bevilja undantag, då särskilda skäl därtill föreligga.

Mariehamn den 24 mars 1954.

På landstingets vägnar:

HUGO JOHANSSON
talman.

Herman Mattsson
vicetalman.

Carl Carlsson
vicetalman.

N:o 28.

Landskapslag

angående förpliktelse att i landskapet Åland utrota vanlig berberis
(Berberis vulgaris).

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 21 juni 1954.

Utfärdad i Mariehamn den 30 juni 1954.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Envar jordägare eller innehavare på leiga av jord eller tomt i landskapet Åland är förpliktad att efter utgången av år 1955, inom tid som landskapsstyrelsen bestämmer, utrota på hans mark växande vanlig berberis (*Berberis vulgaris*) samt dess för

svartrost mottagliga varieteter.

På synnerligen vägande skäl kan landskapsstyrelsen påbjuda, att utrotningen skall verkställas före utgången av år 1955.

2 §.

Kostnaderna för utrotningsåtgärder, som vidtagits på grund av denna landskapslag, bestridas ur landskapsmedel.

Ur landskapsmedel skall likaså, enligt värdering, till fullo ersättas skada, som till följd av i 1 § nämnd åtgärd tillskyndas någon, dock icke om den, som lidit skada, genom överträdelse av stadgandena i denna landskapslag eller av vad på grund av lagen föreskrivits själv varit vållande till skadan. Ersättningsanspråk skall inom sextio dagar efter det skadan skett, skriftligen avfattat, inlämnas till landskapsstyrelsen.

3 §.

Uraktlåtes i denna landskapslag nämnd

Mariehamn den 24 mars 1954.

På landstingets vägnar:

HUGO JOHANSSON
talman.

Herman Mattsson
vicetalman.

Carl Carlson
vicetalman.

N:o 29.

Landskapslag

om skattelättnader för främjande av sjöfarten i landskapet Åland.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 21 juni 1954.

Utfärdad i Mariehamn den 30 juni 1954.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Skattskyldig är vid kommunalbeskattningen i landskapet Åland från sin seglationsinkomst berättigad att göra avdrag i enlighet med vad i denna landskapslag stadgas.

2 §.

Såsom i 1 § nämnt avdrag anses den värdeminskning skattskyldig i sin bokföring avskrivit från anskaffningsvärdet av under denna landskapslags giltighetstid i Finland för den skattskyldiges räkning byggt eller från utlandet anskaffat fartyg med en nettodräktighet av minst nitton registerton.

Värdeminskningen får för i utlandet anskaffat fartyg uppgå till 40 procent eller,

om fartyget i enlighet med i Finland gällande isavgiftsklassindelning till sin byggnad är förstärkt för gång i is, till 60 procent av fartygets anskaffningsvärde. Sedan förenämnda gräns uppnåtts, skall gälla vad i allmän skattelagstiftning är stadgat om värdeminskningar

3 §.

Sedan i 2 § nämnd avskrivning fortgått, till dess fartygets anskaffningsvärde blivit vid beskattningen i dess helhet avskrivet, äger ingen vidare rätt till avskrivning rum enligt denna landskapslag.

4 §.

I denna landskapslag stadgad rätt till avdrag för i utlandet inköpt fartyg skall gälla blott, då fartygets ålder vid köpets ingående understeg tjugofem år.

5 §.

Ovan i denna landskapslag stadgad rätt till avdrag tillkommer skattskyldig, då avtal om anskaffande av fartyg ingåtts.

6 §.

Skulle ingen eller blott ringa inkomst återstå, sedan tillåten avskrivning gjorts, skall taxeringsnämnd äga rätt att provningsvis påföra den skattskyldige kommunalskatt, såsom i landskapslagstiftningen om kommunalbeskattning säges.

7 §.

Har skattskyldig förlorat fartyg, vars värde blivit nedsatt, på sätt i denna landskapslag stadgas, och är den ersättning han av denna orsak erhållit såsom försäkring större än fartygets vid beskattningen icke avskrivna värde, skall det på grund av denna lag avskrivna beloppet åter hänföras till skattepliktig inkomst, dock ej den

del därav, som motsvarar vad på grund av allmän skattelagstiftning kunnat avdragas såsom värdeminskning.

Företer den skattskyldige för skattemyndigheten utredning över, att han under skattåret för framtida anskaffning av fartyg insatt den i 1 mom. nämnda skillnaden eller del därav i Finlands Bank, skall vid kommunalbeskattningen skatt för motsvarande del icke uppbåras. I fråga om sådan insättning skall i övrigt tillämpas, vad i rikslagstiftningen om skattelättnader för främjande av sjöfarten därom är stadgat.

8 §.

Denna landskapslag skall tillämpas från och med den 1 januari 1954 och vara gällande intill utgången av år 1958. Angående landskapslagens tillämpning kan landskapsstyrelsen vid behov giva närmare anvisningar.

Mariehamn den 24 mars 1954.

På landstingets vägnar:

HUGO JOHANSSON
talman.

Herman Mattsson
vicesalman.

Carl Carlson
vicesalman.